

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

C. I. AGGERBECK

1826 - 1894

CATHARINA AGGERBECK

født Pedersdatter

1825 - 1913

Ulf Aggorsbeck

Det genealogiske Arbejde vedrørende dette Hefte er udført af stud. mag. Erik Molbo. Teksten er samlet af Henry Lauritzen. Heftet er trykt i April Maaned 1945.

SÆBEFABRIKANT CHRISTEN IVERSEN AGGERBECK

Født 6. Oktober 1826 i Agerbæk, Faaborg Sogn ved Varde.
Hjemmedøbt 8. Oktober 1826. Døbt i Kirken 26. November 1826.
Viet 6. April 1852 i Hatting Kirke.
Død 19. August 1894 i Amaliegade, Horsens.
Begravet 24. August 1894 paa „Den gamle Kirkegaard“, Horsens.

Ægtefælle:

Catharina Maria Pedersdatter, født 1825, død 1913.

Børn:

Otto Aggerbeck, f. i Horsens, død 1½ Aar gammel.
Hansina Aggerbeck, f. i Horsens, død 2 Aar gammel.
Iver Madsen Aggerbeck, f. 1854 i Horsens, d. 1916.
Hansina Marie Magdalene Aggerbeck, f. 1856 i Horsens, d. 1914.
Peter Heinrich Andreas *August Aggerbeck*, f. 1858 i Horsens, d. 1892.
Martha Camilla Aggerbeck, f. 1862 i Horsens, d. 1920.
Christian Vilhelm Aggerbeck, f. 1864 i Horsens, d. 1902.
Adolf Valdemar Aggerbeck, f. 1865 i Horsens, d. 1941.
Louis Otto Aggerbeck, f. 1868 i Horsens, d. 1944.
Maria Christine Aggerbeck, f. 1872 i Horsens.

Kilder:

Folketællingslister 1834, 1855, 1880.
Maria Christine Lauritzen.
Louis Otto Aggerbeck.
Einar Aggerbeck.
Lektor Iversen, Sønderborg.
„Slægtstavlesamlingen 1931“.
Lægdsruller 1827, 1839.
Stambog for 20. Batl. 1834—58. (Hærens Arkiv).
- Ansøgninger om Erindringsmedaillen for Deltagelse i Krigen
1848—50.
Oberst N. P. Jensen: „Kampen om Sønderjylland“.
Liljefalk og Lütken: „Vor sidste Kamp for Sønderjylland“.
Kirkebogen for Faaborg Sogn.
Heftet „C. I. Aggerbeck 1852—1912“.
„Leksikon over danske Familier“.
Horsens Avis 1855, 1894.
„Danmarks ældste Forretninger“. (Udgivet af Krak, 1940).

C. I. Aggerbeck fotograferet efter sin Rejse til Paris 1867.

C. I. AGGERBECKS Far var Pottemand og Gaardmand Iver Madsen, der levede fra 1797 til 1844. Iver Madsen var begyndt meget smaat, nærmest med et Husmandssted, men han endte med noget ikke saa lidt større. Han var gift tre Gange. Hans første Kone, Kjersten Marie Pedersdatter, døde 27 Aar gammel. Hans anden Kone, Maria Lena Christensdatter (1807—1835), var C. I. Aggerbecks Mor. Da hun døde, kun 28 Aar gammel, giftede Iver Madsen sig med Maren Christensdatter.

C. I. Aggerbeck blev født den 6. Oktober 1826 i Agerbæk, Faaborg Sogn ved Varde. Han blev hjemmedøbt to Dage senere, den 8. Oktober 1826, og døbt i Kirken den 26. November 1826.

C. I. Aggerbeck er døbt *Chresten* Iversen. Hans Faddere var: „Margrethe Christensdatter, Chr. Iversen og Mette Nielsdatter af Debbel, Mads Iversen og Mette Marie Madsdatter af Rodbeck, samt Jesper Pedersen og Stine Pedersdatter af Aggerbek“. — Af Fadderne var Christen Iversen Drengens Morfar, Mads Iversen var hans Farfar.

Da C. I. A. var Barn — i hvert Fald fra han var 3—13 Aar gammel — boede Familien i Omme. Da han var 9 Aar gammel, døde hans Mor, og allerede i en ung Alder maatte han ud for at tjene Føden som Faarehyrde paa Heden.

C. I. Aggerbeck har altid været interesseret i Jagt, og fra sin tidligste Ungdom tog han Bøssen med i Marken for det Tilfælde, at der skulde komme et Stykke Vildt paa hans Vej. Han tjente paa

Landet fra sin Barndom, og indtil han blev indkaldt som Soldat i 1848.

Den 1. Oktober 1848 mødte C. I. A. paa Rekrutskolen i Nyborg. Den 28. Oktober samme Aar tilgik han 1. Jægerkorps, 1. Kompagni. Han havde Nr. 32. C. I. A. deltog i Krigen 1848—50 som Jæger og var med i de forskellige Kampe. Han var Ordonnans hos da-værende Major — senere Generalmajor — E. H. C. Wilster.

Under Krigen skød C. I. A. en Tysker. Det foregik i en Skov, hvor en fjendtlig Soldat dækkede sig bag et Træ. Major Wilster sagde til C. I. A.: „Kan De se den Tysker derude, Agerbæk?“ Jo, det kunde „Agerbæk“ godt! „Kan De skyde mig ham?“ spurgte Majoren, og C. I. A. ramte som sædvanlig, hvad han sigtede paa.

Denne Episode fik den, der skriver dette, fortalt, allerede da han var en lille Dreng. Der findes imidlertid to forskellige Stedangivelser til Historien.

Louis Aggerbeck fortalte, at Hændelsen fandt Sted i Vranderup Plantage, vest for Kolding, under en Fægtning. Hvis denne Opgivelse er rigtig, kan Episoden nøjagtig tidsbestemmes gennem Oberst N. P. Jensens Bog: „Kampen om Sønderjylland“ (se Bind II, Siderne 65—78) til den 23. April 1849 — rimeligvis ved 7-Tiden om Morgen. C. I. A. — der, som nævnt, tilgik 1. Jægerkorps 28. Oktober 1848 — har netop været i Kamp for første Gang ved Vranderup. Man angreb her om Morgen, gik frem, men maatte om Aftenen trække sig tilbage igen, og det var den eneste Gang, der blev kæmpet paa det Sted. Efter Fægtningen ved Vranderup deltog 1. Jægerkorps — der hørte til Ryes Brigade — og kæmpede udmærket — i Olaf Ryes Tilbagetog op gennem Jylland. Aaret efter, 1850, deltog 1. Jægerkorps i Slaget ved Isted.

Einar Aggerbeck opgiver, at Hændelsen fandt Sted i Grydeskov i Morgendæmringen under Slaget ved Isted, den 25. Juli 1850, og at den tyske Soldat blev ramt midt paa Pladen, der sidder foran paa Livremmen. Einar Aggerbeck fortæller, at Hændelsen fandt Sted i Nærheden af de Mindesten, der er rejst, hvor Oberst Læssøe og General Schleppegrell faldt.

Major Ernst Henrik Claude Wilster, hos hvem C. I. A. var Ordonnans, blev 1849 Chef for 1. Jægerkorps. Han var meget lille af Vækst og kaldtes derfor i daglig Tale altid „lille Wilster“, men som Fører saa alle op til ham, paa Grund af hans Mod og Dytighed. (I Lilje-

falk og Lütkens Bog „Vor sidste Kamp for Sønderjylland“ kan man paa Siderne 155—156 læse om Wilster).

Under Vaabenstilstanden 1849—50 var Jægerkorpset indkvarteret i Horsens, og ved den Lejlighed lærte C. I. Aggerbeck sin senere Kone at kende. Efter Krigens Ophør søgte C. I. A. sin Afsked fra Hæren, og han blev permitteret den 3. Februar 1851.

Originalen til dette Billede af C. I. Aggerbeck som Jæger under Krigen 1848—50 var en farvelagt Tegning, der sad bag i C. I. A. og Frues Bibel.

I Hærens Arkiv kan man blandt ANSØGNINGER OM ERINDRINGSMEDAILLEN FOR DELTAGELSE I KRIGEN 1848—50 finde den Ansøgning, som C. I. A. har indsendt. Den lyder:

*Hvad er Deres fulde Navn? — Christen Iversen Aggerbeck.
Hvilken Dag og hvilket Aar er De født? — den 6. October 1826.
I hvilket Aar har De deltaget i Krigen? — 1848, 1850.
Ved hvilken Afdeling (Institution) tjente De dengang? —
1ste Jægercorps.
Ved hvilket Compagni, Eskadron eller Batteri stod De? — 1ste.
Hvilket Numer havde De? — 32.*

Fra og til hvilken Dag var De tjenestegjørende? — Mødt paa Rekrutskolen i Nyborg den 1. October 1848, tilgaaet 1. Jægercorps 28. November s. A., permitteret den 3. Februar 1851.

Tjente De som Menig eller som Befalingsmand? — Jæger. Blev De saaret i Krigen? Naar? — Nei.

Har De ligget paa Lazareth? Paa hvilket? — 8 Dage heri Byen. Blev De fangen i Krigen? Naar og hvor? — Nei.

Har De Pension eller Invalideforsørgelse? — Nei.

Er De Medlem af „De danske Vaabenbrødres Selskab“? — Nei. Hvilken er Deres nuværende Stilling? — Parfume- og Sæbefabricant.

Hvor har De nu Bopæl? — Horsens.

Hvilken er Deres nuværende Adresse? — Fabricant C. I. Aggerbeck, Horsens.

Berettiget.

Caspar Schollen.

Efter Krigens Slutning fik C. I. A. Plads som Arbejdsmand hos Sæbefabrikant I. C. Krüger i Borgergade i Horsens. C. I. A havde Øjnene med sig, og naar han om Middagen var alene i Fabrikken, gradede han Sæbeluden for at lære Kunsten.

Til sidst mente han at kunne begynde for sig selv, men det var ikke saa let dengang at faa Borgerskab, og navnlig, da hans tidligere Principal nedlagde Indsigelse derimod ved Myndighederne. Ved daværende Borgmester i Horsens, Justitsraad Ræders Hjælp, lykkedes det dog endelig at faa Borgerskab udstedt den 17. Januar 1852 som Lysestøber og Sæbesyder.

Den 17. Januar 1852 begyndte C. I. A. saa med 300 Rigsdaler og uden fremmed Hjælp i meget smaa Lokaler i Østergade 15 i Horsens at støbe Talglys og lave ganske enkle og tarvelige Haandsæber. Sæben blev kogt i en Vaskekeddel, og naar den var færdig, gik C. I. A. selv til Fods ud paa Landet og solgte den til Købmændene.

Kort Tid efter at have faaet Borgerskab — den 6. April 1852 — stod Brylluppet mellem „Ungkarl Christen Iversen Agerbæk, Sæbesydersvend i Horsens“ og „Pigen Cathrine Marie Pedersdatter, tilhuse i Hatting“. Forlovere var Vognmand Niels Peder Pedersen af

Horsens (det var Brudens Broder) og Husmand Erik Eriksen af Hatting.

Fru C. I. A. hjalp i mange Aar sin Mand ved Fabrikationen i Fabrikken, foruden at hun passede Hjem og Børn, og paa Markedsdage sad hun i et Telt paa Torvet i Horsens og solgte Haandsæber.

Dengang var Konkurrencen ikke saa stor. C. I. A. kunde sælge al den Sæbe, han kunde fremstille, og Forretningen gik fremad. Men Hjemmet var dog saa fattigt, at Moderen, naar de to førstfødte Børn bad om Mad, til Tider maatte svare dem: „Jamen, jeg *har* ikke noget at give Jer!“

I Horsens Avis for Søndag den 3. Juni 1855 (gentaget 15. Juli, 21. August og 27. September s. A.) finder man følgende Annonce for C. I. Aggerbecks Sæber:

	<p>Medicinsk-aromatisk Urtesæbe, sammenfat nogle videnskabelige Studier og befrugt af Es- sencia. afater nogle Yngers Undermaale og Andredele af et Riddel til Sundens Kraftløvelse og Conservecion. Rinnet, Fregner og Rindener ville ved Brugens bræt forbrude. Den udgjor tillige et sikret Riddel til at bøde og ud- rødde de Parasiter saavel af Hø- som Karttigel, som an- gribe og fordarre Tandent. Prugs-Varisning saart paatrøft Omflagt.</p>
<p>Den aromatisk-medisinke Urtesæbe vil altid være forsynet med ovenstaaende Etiquette og et Facsimil af Under- tegnes Røntegning.</p>	<p>Pris 25 ø. pr. Stk.</p>
	<p>Cocos-Stearin-Soda-Sæbe med Bittermandel-Parfume. Den udelste Anerkendelse denne Sæbe er i saa kort Tid har vundet, turde foranlode at anbefale den, som den fortrinligste Toilette. man hidindtil har været ifaand til at frembringe. Det bedes paagaa, at ethvert Stkke er forsynet med høstaaende Etiquette og Undertegnes Røntegning.</p>
<p>Pris 20 ø. pr. Stk.</p>	<p>Pris 20 ø. pr. Stk.</p>
	<p>Reen Cocos-Olie-Soda-Sæbe. Paagaaende høstaaende Etiquette, for hvis Afkøsting- ning man vil sege, ville Farvugerne altid være afbrude at arbeide af Fabricata, som i gjenmæssig Hvidhed, skæft Stum og renende Gjenstod turde brudis iuldfremmen lige god med det tidligere saameget yndede tykke Fabricat, og ved dens fuldkomne Neutralitet, hvorved al Etarped undgaars, overtræffe denne</p>
<p>Reen Cocos-Olie-Soda-Sæbe af Undertegnes Fabric vil altid brudis forsynet med ovenstaaende Etiquette og et Facsimil af Undertegnes Røntegning.</p>	<p>Pris med Parfume 10 ø. pr. Stk. uden Parfume 15 ø. pr. Stk.</p>
<p>Stykkene ville brudis i Bestdelse af den originale Røgt og Størvælle, og jaars i Horsens hos efternavnte Herrer Kjøbmand: Agent C. B. Hoyer, H. Gade og C. A. Bruun samt paa Fabricatsalget, Smedgade Nr. 308, hvor stadigt Lager vil forbrude. Horsens, i Juni 1855.</p>	<p>C. I. Aggerbeck.</p>

Annoncen er sandsynligvis C. I. Aggerbecks første. Det er den ældste, der har kunnet findes i Horsens Avis, og Horsens Avis maa næsten helt sikkert være det Sted, hvor C. I. A. først reklamerede.

Dengang var der jo ikke mange Muligheder. Annoncen maalte 140 m/m × 165 m/m, hvilket var ½ Side i Datidens lille Avisformat. Matr. Nr. 308 i Smedegade, der nævnes i Annoncen, er det Sted, hvor Firmaet Petersen og Sørensen nu har til Huse. Her boede C. I. A. og Frue fra omkring 1854 til 1835, da Smedegade 33 blev købt.

Paa den Tid, da Annoncen fremkom, havde C. I. A. i Østergade bygget en Fabriksbygning, og samtidig havde han altsaa Udsalg i Smedegade. Fabrikken voksede stadig, og C. I. A. havde fortsat en udmærket Hjælp i sin dygtige Kone, ligesom han senere fik det i Sønnen Iver Aggerbeck, der allerede i 6 Aars Alderen maatte begynde at hjælpe til i Fabrikken.

Sidst i 50'erne eller først i 60'erne skabte C. I. A. Varemærket med Bikuben og de flyvende Bier. Mærket er senere blevet efterlignet — f. Eks. af Magasin du Nord, København, der dog ikke maa bruge Mærket i Forbindelse med Sæber og Parfumer.

Under Besættelsen i 1864 var de tyske og østrigske Soldater specielt store Forbrugere af Pomade.

Den 17. Januar 1865 købte C. I. Aggerbeck Ejendommen Smedegade 33 af Firmaet Møller & Jochumsen for 10,000 Rigsdaler.

I 1867 besøgte C. I. A. Verdensudstillingen i Paris. Rejsen Horsens—Fredericia foregik pr. Hestevogn, da der dengang endnu ikke fandtes nogen Jernbanelinie op gennem Jylland. I Paris købte C. I. A. de første Maskiner her til Landet — umiddelbart før N. N. Blumensaadt i Odense — til Fremstilling af pilerede Sæber, og dermed begyndte Fabrikationen af finere Toiletsæbe.

C. I. Aggerbeck var landskendt som Jæger og Hundeopdrætter. Han var ofte omtalt i inden- og udenlandske Jagtskrifter, og han indførte, som den første, Nasso-Pointeren her til Landet. Paa det Billede af C. I. A. som Jæger, der er anbragt forrest i dette Hefte, ser man hans to Hunde Ajax (tv.) og Fanny.

Ajax var C. I. Aggerbecks Favorit-Hund. Han var engang budt 1000 Kr. for den. Ajax blev tilsidst saa gammel, at Fruen maatte bage Pandekager til den, da den ikke kunde tygge Rugbrød.

Det var tit kostbare Hunde, C. I. A. havde — som f. Eks. Fanny og Nasso, der blev købt hjem fra England. Nasso blev senere foræret til Sønnen Christian Aggerbeck i Kolding.

Naar C. I. A. kom ind i Stuen, var han altid længe om at lukke Døren for at give Hundene en Chance for at slippe med ind. Fru C. I. A. smilte og sagde: „Naa, vil du ogsaa have Hundene med dig ind, Far!“ C. I. A. sagde gerne: „Hundene har nu tørret deres Poter af, de er rene, lad dem bare komme ind“. Familien havde hvidskurede Gulve, som Fruen var øm over.

C. I. Aggerbeck fotograferet med den unge Ajax efter en Snejpejagt.

En Dag man skulde have Bøf til Middag, og Bøffene stod parate til at blive stegte, kom der Kunder i Butikken, som Fru C. I. A. maatte ud at ekspedere. Ajax benyttede Lejligheden til at spise Bøffene, og der har været ca. 20 Bøf, for der var mange paa Kost i Smedegade 33. Fruen var vred, men C. I. A. undskyldte Hunden og gav Fruen 10 Kr. til at købe Medisterpølse for.

Om C. I. Aggerbecks Hunde meddelte Louis Aggerbeck følgende:

„C. I. A. sagde: „Mine Hunde er klogere end mange Mennesker, de har kun den Fejl, at de ikke kan tale“.

Ajax var vel næsten C. I. A.s Yndlingshund. Den frelste en Gang hans Liv, da to Vagabonder sprang frem paa Vejen ved Blæsbjerg Bakke i Horsens og spurgte, hvad Klokken var.

C. I. A. havde den Gang lige faaet et Guldur til 500 Kr., men resolut som han var, svarede han, at Uret paa Statsskolen lige havde slaaet fem. De turde ikke gøre C. I. A. noget, da han havde Hunden ved Siden af sig. Ajax ligger begravet ude paa Heden i Terps Krat, og paa dens Grav blev der sat et Trækors, hvorpaa der stod: „Ajax, Danmark bedste Snejpehund“.

C. I. A. havde en sort Gravhund med brune Pletter, som hed Ulla. Den skulde have Hvalpe, derfor blev den sendt op til „Marielyst“ i Kjørup ved Horsens. Da Ulla fik sine Hvalpe, gik den til Horsens med en Hvalp i Munden, og saadan blev den ved, til alle Hvalpene var kommet hjem. Saa sagde C. I. A.: „Nu skal du faa Lov at blive her!“

I Udstillingsaaet 1888 havde han ikke mindre end 7 Hunde af forskellig Race paa Udstilling i København. Jagthunden „Fanny“, der var Pointer, fik ved den Lejlighed Ærespræmie, der bestod af en stor Sølvpokal, skænket af Baron Radetzky, Berlin. Flere af de andre Hunde fik Sølv- og Broncemedaljer.“

Lektor Hans Iversen, Sønderborg, der er i Familie med C. I. Aggerbeck, og som personlig har kendt ham, har paa Fru Edith Randrups Opfordring skrevet følgende Stykke om ham i et Brev:

„Jeg vedlægger et meget gammelt Billede fra ca. 1880 eller tidligere. Det har hængt paa Væggen i mine Forældres Hjem ca. 40 Aar og har altsaa holdt sig forholdsvis godt. I Midten C. I. A., i højre Side af Billedet min Farfader Sognefoged Iver Christensen, Vejrup, i venstre Side Peder Johnsen, Debel (i Faaborg Sogn ligesom Agerbæk, hvor C. I. A. var fra — nu Stationsby). Jeg kan huske, C. I. A. sagde Morbroder til og om min Farfader. Han var altsaa Fætter til min Fader. Billedet har jeg ladet producere og give mine Søskende et Aftryk, mener jeg, men nu kan jeg ikke finde noget Aftryk selv. Jeg vil egentlig gerne have det igen engang, men det har ingen Hast. Om Peder Johnsens Slægtskab til C. I. A ved jeg ikke rigtig Besked, men vor Familie er det. Fra ham stammer vistnok Slebsager (tidl. Minister).

C. I. A. var med i 3 Aars-Krigen (48—50) og har nok haft Garnison i Horsens. Sæbesyderiet lærte han af en „Østriger“ Krigsfange(?). Han blev nok hjemmitteret fra Horsens. Jeg kan huske en Jagt-aften, hvor han fortalte om sin Hjemvandring Horsens—Faaborg ind over de øde Hedestrækninger med vanskelige Situationer. I 1852

grundlagde han sin Fabrik i Horsens — med en Gryde omtrent som I. C. Jacobsen begyndte Carlsberg (men han havde Gær med i en høj Hat fra tysk Bryggeri). Hundreedaarsjubilæet nærmer sig. Jeg haaber, der til den Tid bliver skrevet en Levnedsskildring af ham! Fra min tidligste Barndom husker jeg hans Besøg i Efteraaret. Det kunde falde i August (Bekkasiner), i Oktober (Høns og Harer) og i December vistnok ogsaa. Han havde lejet Jagten i Byerne Nøraa (min Hjemby) og Terp i Bramminge Sogn. Der var godt Terræn, Krat, Hede, Moser og Enge. Han havde mest Station paa en Gaard i Terp, som laa mest centralt i Terrænet, men han boede ogsaa ofte hos os, og det var da festlige Aftener, der fulgte paa. Han havde ofte en eller to Horsensianere med sig.

Vi Drengene, min Broder og jeg, havde gyldne Tider. Hver Gang vi stak i Rend et Ærinde, fik vi et 50 Øres Stykke, som kom ud af en Netpung med Glidering paa, og jeg kan huske, at det stod for mig, som denne Tryllepung var udtømmelig. Mine Erindringer herom gaar til ca. 10 Aars-Alderen. Da var jeg et Efteraar i Oktober med paa alle Turene med ham alene. Øjnene svigtede ham (som senere Sønnen Iver A's) maaske paa Grund af Sæbesyderiet, og jeg skulde da navnlig føre ham til det Sted, hvor en Hønsflok havde sat sig. Jeg fik Provision af Vildtet, fast Takst for de forskellige Stykker, Harer, Høns o. s. v. og maatte saa opstille velordnet skematisk Regnskab pr. Uge. Ja, da var det, han prøvede at give mig nogen Livsvisdom, som netop det nævnte Vers:

*Følg ej med Strømmen, men følg med Tiden,
hvis du vil holde dig ung i Striden.*

Hvis Strømmen tar dig, da vil den sluge dig.

Gaar Tiden fra dig, den kan ej bruge dig.

(Hostrup).

Særlig festlig var det at faa Julepakken fra ham. Foruden Juleknas og Sæbe var der Lektüre: Juleroser til os Børn og lødigere Stof til mine 10 Aar ældre Søkende, f. Eks. Danske Kunstneres Portrætter, Aargange af det fine Tidsskrift Ude og Hjemme, som jeg nu genser med Rørelse paa vort Bibliotek.

I det hele havde jeg det Indtryk, at han havde tilegnet sig en forbavsende Kundskab, Dannelse og Smag, kort sagt Kultur. Jeg tror ogsaa, at han ved sin Personlighed var i Stand til at holde Sim-

pelthed og Raahed, som kunde trives ved Bordet i de Tider, af Vejen. Hans yngre Ledsagere reciterede f. Eks. lange Digte af Bødtcher og Henrik Hertz (har jeg senere konstateret).

Et særligt Kapitel er hans Hunde. Han havde et helt Stutteri i Horsens. Jeg tror 24 ad Gangen. Hans Yndlingshund i de Aar var Ajax. Den blev vistnok skudt, da den var ca. 10—12 Aar. Hvis den lever for længe, tærer den paa sin Herre, sagde han. Han havde Hunde paa Udstilling (i Rosenborg Have, vistnok ogsaa i Paris). Vi fik en Hvalp, Grælingehund. Den skulde hedde „Erde“, „thi i Jorden skal den have sin Gærning“. (Det lyder lidt af 1. Mosebog!), og det blev Tilfældet. Den gik ned i Rævegravene alle Vegne inden for ca. 1 Mils Afstand og gjorde det af med nogle og 50 Ræve. Desuden tog den nede i Gravene 2 Grævlinge. Jeg var med ved den enes Fangst. Det var et Kæmpedyr. Saa var „Erde“ udmattet et Par Dage ovenpaa, men ellers altid paa Færde efter Ildere, Maarder, Muldvarpe etc. etc. Selv Hugorme gik den løs paa. Den blev „bidt“ engang af een og laa med ophovnet Hoved et Par Dage, hvor vi gav den Mælk i Massevis.

Blandt Træk om Hunde husker jeg: en Hund blev sendt med Tog fra Horsens og, saa vidt jeg forstod, til Varde, men et Par Dage senere sad den en Morgenstund hjemme paa Hustrappen i Horsens. Min Fader, som selv aldrig gik med Bøsse, skønt han havde en gammel „Muskedonner“, som han spøgende sagde var fra Hertugen af Augustenborg, var sædvanlig med til Aftnerne, ogsaa naar de var i Terp, men i Begyndelsen af Oktober var han hvert Aar til C. I. A.s Fødselsdag i Horsens. Jeg tror ikke, det fejlede noget Aar. Trods sin forfinede Kultur var han altsaa tro imod sin Oprindelse og dets Niveau“.

Brevet er skrevet i Maj 1943. Ved en anden Lejlighed kaldte Lektor Iversen C. I. Aggerbeck for en „grand seigneur“.

I mange Aar rejste C. I. A. selv rundt og besøgte Købmændene.

Naar C. I. A. kogte Transparentsæben Nr. 123, sagde han altid: „I Guds Navn“, der var nemlig Sprit i Sæben, saa ved Uforsigtighed kunde der let ske en Ulykke. Naar Sæben blev lavet, hang der et Skilt i Fabrikken, hvorpaa der stod „Tobaksrygning forbudt“.

Den mest kendte Sæbe fra C. I. Aggerbecks Sæbefabrik er sikkert Iris-Sæben, der er komponeret af Carl Albert Aggerbeck. Fabrika-

tionen af Iris-Sæben begyndte i 1900 — altsaa 6 Aar efter C. I. A.s Død. I København har man set en Efterligning af Iris-Sæben. Navnet Iris-Sæbe var skrevet paa nøjagtig samme Maade som paa Originalen, kun var Omslagets røde Farve blegrød i Stedet for Skarlagen, og der stod „Allerbedst“, hvor der skulde staa „Aggerbeck's“.

Hverken Iris-Sæbe eller de andre kendte Mærker kan iøvrigt købes i Dag (1945), da der ikke maa sælges 80 % Sæbe.

C. I. Aggerbeck benyttede ofte følgende Mundheld:

Ingen kender Dagen, før Solen gaar ned.

Dag er til Arbejde — Natten til Hvile.

Klokken er slagen 10. Nu skal vi alle i Seng.

Morgenstund har Guld i Mund.

Bed og arbejd.

Spar paa Reserverne.

Spar paa Bredden, thi Bunden sparer paa sig selv.

Køb ikke, hvad du har Brug for, men køb, hvad du ikke kan undvære.

Den, som føder sig med Forventninger, staar i Fare for at dø af Sult.

Den, der giver, til han tigger, skal slaas, til han ligger.

Intet Nyt er godt Nyt.

Kompagni er Lumperi.

Man skal se paa Moderen, inden man vælger Datteren.

(Naar Familien spillede Lotteri) Nu begynder vi. I skal være rolige. Silentium de potgedan!

Til Datteren Maria Aggerbeck sagde C. I. A. ofte: „Barn, dersom du vakler mellem, hvad du skal gøre af to Ting, saa skal du gøre det, du nødigst vil af de to Ting — det er gerne det rigtige“.

Om C. I. Aggerbecks Børn kan nævnes følgende:

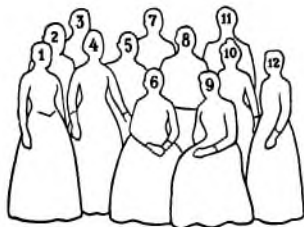
Iver Madsen Aggerbeck er født den 30. April 1854 i Horsens. Fabrik-ejer, Byrådsmedlem i Horsens. Død sammesteds 1916. Gift med Clara Sophie Hense, der er født i Horsens 1857 og døde i Horsens 1916.

Deres Børn er:

CARL ALBERT AGGERBECK, født 13. Juli 1881 i Horsens, Sæbefabrikant og Byrådsmedlem sammesteds. Gift 1907 med Bergliot Carlberg, der er født i Gedser. Carl Albert

C. I. Aggerbecks Børn og Svigerbørn. Billedet er taget enten 18. Januar 1890 eller 18. Januar 1889.

1. *Maria Christine Aggerbeck.*
2. *Adolf Valdemar Aggerbeck.*
3. *Christian Vilhelm Aggerbeck.*
4. *Martha Camilla Aggerbeck.*
5. *Jens Christensen.*
6. *Clara Aggerbeck.*
7. *Peter Heinrich Andreas August Aggerbeck.*
8. *Iver Madsen Aggerbeck.*
9. *Hansina Marie Magdalene Aggerbeck.*
10. *Alma Aggerbeck.*
11. *Louis Otto Aggerbeck.*
12. *Ida Aggerbeck.*

Aggerbeck blev optaget i Firmaets Ledelse i 1909. Han døde 1. Maj 1936.

Børn:

Harriet Aggerbeck, født i Horsens 4. September 1908.

Bodil Aggerbeck, født i Horsens 5. Januar 1911.

Gerda Aggerbeck, født i Horsens 20. Marts 1914.

CHRISTIAN IVERSEN AGGERBECK, født 28. November 1882, død 15. November 1883.

OLGA AGGERBECK, født 30. August 1884. Gift med Stations-

forstander Ernst Jacob Rasmussen, født 19. November 1878.

Børn:

Clara Marie Erna Lykke Rasmussen, født 26. August 1909.

Ernst Iver Aggerbeck-Rasmussen, k. s. Iver Aggerbeck, født 22. Marts 1911. Dr. med. 1945. Studenterverdensmester 1930. Danmarksmester 1930, 1943 og 1944 i Orienteringsløb.

Preben Aggerbeck Rasmussen, født 9. Juli 1919.

CHRISTIAN IVAN AGGERBECK, født 2. Juli 1887 i Horsens. Grosserer i Kolding, mexicansk Konsul. Gift 1911 med Julie Møldrup, der er født i Føvling 11. September 1888. Ivan Aggerbeck døde i Februar Maaned 1932 paa Herregaarden Ulstrup.

Børn:

Clara Sophie Aggerbeck, født 31. December 1911 i Fredericia.

Wanda Maria Aggerbeck, født 22. Marts 1913 i Fredericia.

Yelva Aggerbeck, født 18. Marts 1916 i Fredericia.

Christen Iver Aggerbeck, født 8. April 1922 i Frederia.

EINAR HARRY AGGERBECK, født 24. September 1889 i Horsens. Sæbefabrikant sammesteds. Nuværende Leder af Firmaet. Gift 1. Marts 1919 med Margaritha Hansen, født i Flauenskjold.

Børn:

Inge Aggerbeck, født 27. November 1919 i Horsens.

Jytte Aggerbeck, født 25. Februar 1921 i Horsens.

Grethe Aggerbeck, født 4. April 1923 i Horsens.

Lissi Aggerbeck, født 31. December 1924 i Horsens.

Hansina Marie Magdalene Aggerbeck er født 7. April 1856 i Horsens. Død 2. April 1914.

Peter Heinrich Andreas August Aggerbeck er født 19. September 1858 i Horsens. Købmand sammesteds. Da August Aggerbeck var paa Session og opgav sit fulde Navn, sagde Officeren: „Hov Stop! Sig til Deres Far, at hvis han faar flere Sønner, saa skal

han ikke give dem saa mange Navne, saa de ikke kan staa i Rubrikken“. — August Aggerbeck døde den 15. September 1892.

Martha Camilla Aggerbeck er født 24. December 1862 i Horsens. Død 1. Januar 1920. Gift med Købmand Jens Christensen, der er født i Brædstrup. Jens Christensen døde 25. December 1917 i Silkeborg.

Deres Børn er:

EJGIL AGGERBECK CHRISTENSEN, født 11. Juli 1891. Gift med Hilda Kolding.

SIGRID CHRISTENSEN, født 11. Marts 1895. Gift med Ib Tvede-Jacobsen.

AAGE CHRISTENSEN, født 11. November 1899. Gift med Ninna Larsen.

GUDRUN CHRISTENSEN, født 7. August 1904.

Christian Vilhelm Aggerbeck er født 6. Marts 1864 i Horsens. Død 1902. Gift med Ida Gyberg, der er født paa Benstrupgaard paa Aarhusegnen. Christian Vilhelm Aggerbeck var Grosserer i Kolding.

Børn:

EINAR, CHRISTIAN, GUDRUN, RIGMOR, RAGNHILD, CHRISTIAN og WALTER AGGERBECK.

Adolf Valdemar Aggerbeck er født 7. Marts 1865 i Horsens. Købmand sammesteds og i Aalborg. Handelsrejsende. Gift 1890 med Alma Knudsen, født i Horsens 11. Maj 1865, død Januar 1945. Valdemar Aggerbeck døde 23. Juni 1941.

Børn:

CARL RICHARD AGGERBECK, født 9. December 1891 i Horsens. Gift med Ane Marie Jensine Larsen.

RIGMOR INGEBORG AGGERBECK, født 6. Oktober 1893. Gift med Sagfører Einar Tødt.

ELISABETH AGGERBECK, født 12. April 1899.

VALBORG AGGERBECK, født 31. Juli 1900.

BJØRN AGGERBECK, født 3. Januar 1902. Gift med Sylvia Søderholm.

Louis Otto Aggerbeck er født 26. Maj 1868 i Horsens. Gift med Christiane Magdalene Albertsen, født 13. Januar 1882 i Bøg-

balle, Øster Snede Sogn. Louis Aggerbeck, der var Sæbemester, døde 7. Juli 1944.

Barn:

MARIA-LOUISE AGGERBECK, født 1. Oktober 1914 i Horsens.

Maria Christine Aggerbeck er født 14. August 1872 i Horsens. Gift med Grosserer L. C. Lauritzen, Silkeborg, født 23. Februar 1868 i Bjerregaard, Nørlem Sogn, død 11. Juni 1935.

Børn:

EDITH LAURITZEN, født 5. Juli 1894 i Silkeborg. Gift med Rektor Jakob Randrup, Tønder.

CHRISTIAN EGON AGGERBECK LAURITZEN, født 3. September 1895 i Silkeborg. Gift med Ellen Mortensen.

HARALD OVE CHRISTIAN LAURITZEN, født 3. November 1900 i Silkeborg. Gift med Ellen Bach.

LAURITZ CHRISTIAN LAURITZEN, født 18. November 1902 i Silkeborg. Gift med Agnete Jepsen.

FREDE CHRISTIAN LAURITZEN, født 2. December 1905 i Silkeborg. Gift med Vita Wentzer Licht.

HENRY LAURITZEN, født 29. August 1908 i Silkeborg.

Man bemærker de mange A'er, der, efter Datidens Skik, findes i C. I. Aggerbecks Børns Navne og ligeledes i Fru C. I. Aggerbecks Navn.

C. I. Aggerbeck er i Dag Stamfar til 63 Efterkommere. (Børn, Børnebørn og Børnebørns Børn). Der maa have været en vis Frodighed over ham.

C. I. A. var Indehaver af Firmaet i Horsens fra 17. Januar 1852 til 10. September 1893, da Sønnen Iver Madsen Aggerbeck overtog Fabrikken. I 1909 blev Carl Albert Aggerbeck, og i 1915 blev Einar Harry Aggerbeck optaget i Ledelsen. I 1929 overgik Firmaet til et Familie-Aktieselskab.

Søndag den 19. August 1894 om Formiddagen døde C. I. Aggerbeck efter længere Tids Svagelighed — med bl. a. Ophold paa Silkeborg Bad.

I sin Nekrolog skrev Horsens Avis (20. August 1894):

DØDSFALD. I Gaar Formiddags er en af vor Bys ældre, ansete Borgere, Fabrikant C. I. Aggerbeck, efter længere Tids Svagelighed afgaaet ved Døden i sit 68de Aar.

Den Afdøde var født i Vardeegnen og tjente paa Landet fra sin Barndom, indtil han blev Soldat. Ved Krigens Udbrud i 1848 kom han som Overjæger ved 1ste Jægerkor strax i Felten, var med i alle tre Krigsaar og deltog i flere af de under disse forefaldende Slag. Efter Krigen fik han Tjeneste hos Fabrikant Krüger heri Byen, og den opvakte og velbegavede unge Bondekarl benyttede her Lejligheden til at sætte sig ind i Fabrikationen af Sæbe og Parfumer. Med en lille sammensparet Kapital begyndte han derefter i Januar 1852 selv en mindre Virksomhed som Sæbe- og Parfumefabrikant, og ved sin Dygtighed og Energi arbejdede han sig efterhaanden saaledes op, at han til daglig kunde beskæftige 20—25 Mand i sin Fabrik, medens hans Frembringelser vandt almindelig Indgang rundt om i Landet. For et Aarstid siden overdrog Aggerbeck Fabrikken til sin ældste Søn, der fortsætter Virksomheden under Faderens Firmanavn.

Aggerbeck var kjendt som en ivrig og dygtig Jæger, og han udøvede denne Sport med stor Forkjærlighed, saa længe hans Helbred og Kræfter tillod det. I Forbindelse hermed stod hans Interesse for Hundeavl, paa hvilket Omraade han sad inde med stor Sagkundskab. Han var en af de Første, der indførte engelske Pointers hertil Landet, og har ved flere Udstillinger taget Præmier og Medailler for sine Jagthunde.

I hele sin Færd var Aggerbeck en Hædersmand, og han var tillige en varm Patriot og trofast Højremand.

Catharina Aggerbeck

CATHARINA MARIA PEDERSDATTER

Født 10. Juni 1825 i Hatting Sogn og Herred, Vejle Amt.

Hjemmedøbt 10. Juni 1825. Fremstillet i Hatting Kirke 7. August 1825.

Gift 6. April 1852 i Hatting Kirke.

Død 23. Juli 1913 paa Gasvej 4, Horsens.

Begravet 28. Juli 1913 paa „Den gamle Kirkegaard“, Horsens.

Ægtefælle:

Christen Iversen Aggerbeck, født 1826, død 1894.

Kilder:

Daabsattest.

Maria Christine Lauritzen.

Louis Otto Aggerbeck.

Folketællingslister 1855, 1880.

„Slægtstavlesamlingen 1931“.

„L. C. L. Ringen“.

Hæftet „C. I. Aggerbeck 1852—1912“.

To Festsange fra 1942.

Fru C. I. Aggerbeck fotografert i en af de sorte Silkekjoler, hun yndede at gaa med.

CCATHARINA MARIA PEDERSDATTERS Forældre var Indsieder og Væver Peder Nielsen Heyle (1790—1836) og dennes Kone, Væverske Bodil Marie Nielsdatter (1787—1841).

Hun blev født den 10. Juni 1825 i Hatting Sogn og Herred, Vejle Amt. Hjemmedaab fandt Sted samme Dag, hvilket maaske kunde tyde paa Svagelighed ved Fødslen. — Senere hen havde hun i hvert Fald et Jernhelbred.

Daabsattesten oplyser: „Barnet blev fremstillet af Pigen Kirsten Thomasdatter af Hatting, tjenende Gaardmand Lauritz Frederiksen i Korning, Pigen Ane Margretha Enevoldsdatter. Mandsfaddere var: Indsieder Rasmus Nielsen, Barnets Farbroder, Peder Nielsen Smed og Ungkarl Jørgen Vinther alle af Hatting“. Det er sandsynligt, at det er Rasmus Nielsen, der er Barnets Farbror, og at Peder Nielsen har været Smed.

Catharina Maria Pedersdatter blev opdraget hos Hans Peter Petersen, der var Skolelærer og Degn i Kjørup ved Horsens. At hun ikke er blevet opdraget hos Forældrene, maa formodentlig skyldes Fattigdom i Hjemmet.

Konfirmationen foregik (ligesom Daaben og Brylluppet) i Hatting Kirke.

Catharina Maria Pedersdatters Mor, Bodil Marie Nielsdatter, var engang skindød. Hun laa uden at kunne røre sig, men hun hørte hvert Ord, de talte om hende. Da man vilde lægge hende i Kiste, bad hun til Gud om, at hun maatte kunne bevæge sin Lillefinger, saa de kunde se, hun ikke var død. Det lykkedes hende da at bevæge Lillefingeren, Lægen blev tilkaldt, og hun blev reddet. Bodil Marie Nielsdatter levede i et Par Aar derefter.

Denne Hændelse gjorde saadan et Indtryk paa Datteren, Catharina Maria Pedersdatter, at hun senere altid var bange for, naar Folk skulde begraves, at de blev lagt for tidligt i Kisten.

Catharina Maria Pedersdatter lærte sin Mand, C. I. Aggerbeck, at kende, da denne var Soldat i Horsens under Vaabenstilstanden 1849—50. De blev gift den 6. April 1852.

Som ung Kone hjalp Fru C. I. Aggerbeck i mange Aar sin Mand med Fabrikationen af Lys og Sæbe, og paa Torve- og Markedsdage stod hun ved sit Bord og solgte deres Produkter. Folk, der dengang ikke havde megen Kendskab til Sæbe, spurgte tit, om det hun solgte var spiseligt.

Sønnen Louis Aggerbeck fortalte, at C. I. A. ofte sagde: „Jeg har 8 Børn, men ingen af dem er saa smukke, som deres Mor har været. Hun har en Teint saa hvid som Sne og rød som Blod“.

Fru C. I. Aggerbeck var 47 Aar, dengang den yngste Datter blev født. Denne Datter — Fru Grosserer L. C. Lauritzen, Silkeborg — fortæller følgende om sin Mor:

„C. I. A. kaldte somme Tider spøgende Konen for „Lille Frk. Hjeje“. Min Mor var et dejligt — godt og kærligt Menneske, hun var saa nøjsom, og ingen kunde le saa hjerteligt som min Mor. Hun var elskelig. Min Far var myndig og bestemt. Min Mor var blid og mild.

Ingen har haft saadan en Mor, som vi Børn har haft. Der var saadan en mild Fred i hendes Ansigt, hun var saa ligevægtig.

Far og Mor kom ofte til store Selskaber, men Dagen derefter sagde min Far gerne til os Børn: „Jeres Mor var den kønneste af alle Damerne! — Jeg har tre Døtre, men ingen af Jer er som Jeres Mor“.

Min Mand skrev, da vi var forlovede: „For hver Gang jeg kommer til Horsens, kommer jeg til at holde mere og mere af din

Mor. Hvor er hun god! Hun tænker aldrig paa sig selv, men kun paa andre“.

Fru C. I. Aggerbeck sagde ofte: „Herren er min Hjælper, jeg vil ikke frygte“. Og ligeledes „Eet Sting i Tide sparer mange i Utide“ og „Et godt Humør at eje er mere værd end Guld“.

I Maj Maaned 1942 skrev Datter-Datteren, Fru Rektor Randrup, Tønder: „Da jeg var en lille Skolepige, spillede det en stor Rolle for mig, at min Bedstemor havde været ung i det ulykkelige Aar 1864 og oplevet det altsammen. Flere Gange spurgte jeg: „Bedstemor, hvordan var det, da der var Krig i 64?“ Min Bedstemor var gammel, og hun svarede hver Gang klagende: „Aaha, aaha den Krig! Hvor var det dog forfærdeligt, de stjal vores Sæbe, og saa vilde de krybe ind gennem Vinduet til os“.“

Fru C. I. Aggerbeck blev 88 Aar gammel. Hun hensov stille om Aftenen den 23. Juli 1913.

AALBORG AMTSTIDENDES TRYK